

KLAGANDE

1. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264

2. Jaktkritikerna

MOTPART

Länsstyrelsen i Jönköpings län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Jönköpings läns beslut den 9 oktober 2020 (bilaga 1)

SAKEN

Skydds jakt efter varg i Jönköpings län

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Jönköpings län (länsstyrelsen) beslutade om skyddsjakt efter en (1) varg i del av Gnosjö, Gislaveds, Vaggeryds och Jönköpings kommuner. Jakten får bedrivas fr.o.m. den 9 t.o.m. den 26 oktober 2020. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

Beslutet överklagades av Svenska Rovdjursföreningen som bl.a. yrkade inhibition. Förvaltningsrätten beslutade den 13 oktober 2020 att inhibera beslutet.

Länsstyrelsen inkom därefter med yttrande i målet och beslutet överklagades av ytterligare en förening, Jaktkritikerna, som också bl.a. yrkade inhibition. Förvaltningsrätten beslutade den 15 oktober 2020 att häva inhibitionsbeslutet och att avslå Jaktkritikernas yrkande om inhibition.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad Svenska Rovdjursföreningen anför

Svenska Rovdjursföreningen yrkar att förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet och anför bl.a. följande. Länsstyrelsens beslut uppfyller inte de högt ställda krav, som alla ska vara uppfyllda, för att jakt ska kunna tillåtas på en strikt skyddad art med stöd av de undantagsbestämmelser som finns i nationell lagstiftning och som ska tillämpas i ljuset av EU:s art- och habitatdirektiv. Det är anmärkningsvärt att länsstyrelsen beslutat om skyddsjakt på eget initiativ. Det borde vara en grundförutsättning att jakt på en strikt skyddad art inte sker med mindre än att berörda tamdjursägare eller liknande faktiskt bett länsstyrelsen om hjälp. Inte heller står det i proportion till den skada som faktiskt har ägt rum att man ska få använda hundar, belysning och motorfordon, dygnet runt.

Av beslutet framgår att rovdjursavvisande stängsel inte funnits i något av de aktuella fallen. I tre fall har hagarna haft vatten som begränsning, vilket är extra illa. Skydds jakt borde inte kunna tillgripas i fall då tamdjursägare inte ens försökt skydda sina djur genom stängsel.

De ”misstänkta” vargarna är genetiskt värdefulla individer eftersom de är avkommor till invandrade vargar (F2). Den svenska vargstammen lider av inavelsdepression och det brukar råda enighet om att man till varje pris måste undvika att dessa individer blir dödade. Kammarrätten i Sundsvall har nyligen - i ett vägledande avgörande - upphävt ett beslut om skydds jakt på varg i Östergötland (dom den 5 oktober 2020 i mål 1614-20 och 1671-20). I domen skiljer kammarrätten på gynnsam bevarandestatus på nationell nivå och gynnsam bevarandestatus på lokal nivå. Inga av vargarna i det aktuella reviret var genetiskt viktiga vargar och ändå upphävdes skyddsjakten. Om man ser på gynnsam bevarandestatus på det lokala vis som kammarrätten anser att länsstyrelserna måste göra, måste det av uppenbara skäl vara utslutet att döda en genetiskt viktig tik som är i par med en genetiskt viktig hane. Det ankommer på länsstyrelsen att visa att det inte påverkar artens gynnsamma bevarandestatus.

Vad Jaktkritikerna anför

Jaktkritikerna yrkar att förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet och anför bl.a. följande. Länsstyrelsens beslut uppfyller inte de högt ställda krav, vilka alla ska vara uppfyllda, för att jakt ska kunna tillåtas på en strikt skyddad art med stöd av de undantagsbestämmelser som finns i nationell lagstiftning och som ska tillämpas i ljuset av EU:s art- och habitatdirektiv. Vidare har andra lämpliga och samtidigt realistiska lösningar inte prövats konsekvent.

I beslutet står att läsa att två vargar har rört sig i flera län under juli-oktober

och att det nu med stor sannolikhet är samma vargar som har återvänt till Jönköpings län. Av angreppsbeskrivningarna kan man se att det uppenbarligen är två vargar som har funnits på plats vid de olika angreppen och slutsatsen av detta är att det är ett vargpar som söker att skapa sig ett revir. Revirhävdande par är mycket skyddsvärda. Dessa vargar är dessutom båda F2:or – dvs. andra generationen efter varg som invandrat till Sverige. Båda dessa omständigheter omöjliggör skydds jakt på dessa individer.

Länsstyrelsen har fortfarande inte kunnat säkerställa vilken den skadegörande individen är. Det finns olika uppgifter om angreppen i Halland har orsakats av hanen eller tiken. Flera angrepp är oidentifierade.

Skyddsåtgärderna har varit bristfälliga. Tamdjursägarna borde ha satt igång sitt förebyggande arbete för länge sedan, eftersom vargarna i över en månads tid har befunnit sig i södra Sverige. De borde i förebyggande syfte ha stängslat, samt ordnat för nattintag/nattfälla, samt ”andra lämpliga lösningar”, såsom boskapsvaktande hundar, vilka utgör ett viktigt skydd för fårbesättningar.

Vad länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen vill korrigera antalet angrepp som anges i beslutet. Av de nio angrepp som inträffat mellan den 21 juli och 22 augusti är åtta angrepp på får och ett på nötdjur (skadad svans). Länsstyrelsen fattade den 31 juli beslut om skydds jakt. Ingen varg har dock kunnat avlivas under skydds jaktperioden. Länsstyrelsen har sedan angreppen startade den 21 juli identifierat två vargindivider, G200-19 och G9-20 i eller i närheten av det område som nu är aktuellt för skydds jakt.

Den 8 oktober anmäldes och besiktigades en ny skada. Fem lamm hade dödsats, sex skadats och två lamm saknades vid besiktningstillfället. Analys av

salivprover visade den 14 oktober att individen G200-19 orsakat skadorna. Hagen är till viss del begränsad av vatten och det är mycket troligt att vargen tagit sig in till fåren via vattnet.

Efter den 22 augusti har flera angrepp inträffat i andra län. I Hallands län har fyra angrepp inträffat och länsstyrelsen bedömer att alla orsakats av G9-20. Mellan den 5 och 15 september har fem angrepp inträffat i Skåne län och vid två av angreppen har G200-19 identifierats via salivprov. Den 1 och 19 september har två vargangrepp besiktigats av Länsstyrelsen i Kronobergs län, som anger att angreppen med stor sannolikhet har orsakats av samma individ som orsakat angreppen i Skåne, dvs. G200-19. G200-19 har också identifierats tidigare i år vid ett angrepp i Örebro län den 10 maj och i Västra Götalands län den 25 juni.

Tiken G200-19:s genetiska värde har bedömts av Grimsö forskningsstation den 5 augusti. Grimsö forskningsstation kunde då konstatera att den är en av ca 25 stycken F2 efter en specifik immigrerad hane. Det gör att enskilda F2 från den immigranten "inte behöver räknas som genetiskt viktiga vargar i populationen i dagsläget". Hanen G9-20 är identifierad i Hallands län och Länsstyrelsen i Halland har i samråd med Grimsö forskningsstation bedömt att det genetiska värdet av denna individ inte är nämnvärt högt och att den motsvarar 3–6 individer. Länsstyrelsen har inte funnit några tecken på att de två vargarna skulle utgöra ett par. De två individerna har flera gånger identifierats genom spillning och saliv men aldrig vid samma plats och tidpunkt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

Enligt 23 a § första stycket jaktförordningen (1987:905) är förutsättningar för skyddsjakt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det

inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i något av de syften som uppräknas i paragrafen, bl.a. förhindra en allvarlig skada särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom (3 p).

Av 23 b § jämförd med 24 a § jaktförordningen följer, att om förutsättningar för skyddsjakt finns enligt 23 a § får beslut om skyddsjakt på varg fattas av länsstyrelser på eget initiativ eller efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå får, enligt 23 b §, beslut om skyddsjakt fattas även om någon skada inte har inträffat. Bestämmelserna är en implementering av rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) och ska tolkas mot bakgrund av detta.

I EU-domstolens avgörande C-674/17 (Tapiola) understryks restriktiviteten och kraven på motivering vid tillåtande av dödande av varg. Målet gällde stamvårdande jakt, men relevant för gynnsam bevarandestatus är domstolens uttalande (punkt 59) att det som huvudregel är nödvändigt att bedöma vilken inverkan ett undantag får på ett lokalt bestånd för att kunna bedöma vilken inverkan ett undantag får för bevarandestatusen för hela det aktuella beståndet.

I dom av Kammarrätten i Sundsvall den 5 oktober 2020 (mål 1614-20 och 1671-20) som avsåg skyddsjakt efter varg i Östergötlands län, godtog kammarrätten bedömningen att det vintern 2019–2020 sannolikt fanns runt 365 vargar i Sverige varpå referensvärdet för gynnsam bevarandestatus på 300 vargar är uppnått. Dock ansåg kammarrätten att det ålegat länsstyrelsen att redovisa sina överväganden om vilka följder det skulle få för det aktuella vargreviret, och därmed för lokal gynnsam bevarandestatus, om den revirmarkerande hanen eller tiken fälldes vid skyddsjakten. Eftersom detta inte

framgick, menade kammarrätten att det inte fanns stöd för länsstyrelsens bedömning att beslutet inte riskerade att försvåra upprätthållande av gynnsam bevarandestatus. Kammarrätten bedömde också att målet med skyddsjakten inte motiverats på ett tillräckligt underbyggt sätt. En skadegörande individ hade inte kunnat identifieras och länsstyrelsen uppgav att jaktledaren fått instruktion om att rikta in jakten på fjolårsvalparna. Kammarrätten ansåg att länsstyrelsen saknade stöd för att jakten, med angivna villkor, kunde förväntas medföra att angreppen skulle minska i omfattning eller upphöra.

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om samtliga förutsättningar för skyddsjakt är uppfyllda. Alla förutsättningar som anges i 23 a och 23 b §§ jaktförordningen måste vara uppfyllda för att skyddsjakt ska kunna beviljas.

Förhindra allvarlig skada

Länsstyrelsen har i det överklagade beslutet, samt i senare yttrande, beskrivit att det mellan den 21 juli och 22 augusti 2020 skett åtta vargangrepp på får och ett vargangrepp på nötdjur i Jönköpings län. Länsstyrelsen har sedan angreppen startade identifierat två vargindivider, G200-19 och G9-20, i eller i närheten av det område som är aktuellt för skyddsjakt. Efter den 22 augusti har flera vargangrepp inträffat i andra län, såsom fyra angrepp i Hallands län som bedöms orsakats av G9-20, fem angrepp i Skåne län varav två där G200-19 har identifierats och två angrepp i Kronobergs län som med stor sannolikhet bedöms ha orsakats av G200-19. Den 8 oktober besiktigades ett nytt vargangrepp på får i Jönköpings län och analys visar att G200-19 orsakat skadorna. Länsstyrelsen bedömer risken som stor för att vargangreppen i angiven del av länet kommer att fortsätta.

Förvaltningsrätten kan konstatera att länsstyrelsen redan har beslutat om skyddsjakt tidigare – under perioden den 31 juli – 31 augusti 2020 – i delvis samma jaktområde, med anledning av de vargangrepp som skett i länet under juli och augusti 2020. Förvaltningsrätten har prövat det första beslutet i tidigare mål (mål 1663-20) och funnit att samtliga förutsättningar för skyddsjakt var uppfyllda. Gällande risken för allvarlig skada beaktade förvaltningsrätten då bl.a. att ett angrepp skett på nötboskap och att Naturvårdsverket angett att det i normalfallet bör vara rimligt att bevilja skyddsjakt vid angrepp på nötboskap eller häst. Ingen varg har dock kunnat avlivas under den tidigare skyddsjaktperioden, enligt länsstyrelsens uppgifter.

Förvaltningsrätten anser utifrån vad som framkommit i förevarande mål att det finns en fortsatt risk för allvarlig skada i form av nya vargangrepp i länet. Genom länsstyrelsens redogörelse för tidigare angrepp framgår att de skett kontinuerligt sedan juli 2020 i länet och i andra närliggande län. De skador som orsakats får betecknas som allvarliga och förvaltningsrätten anser att länsstyrelsen har gjort sannolikt att de orsakats av de två identifierade individerna. Att skyddsjakt i en sådan situation tillåts efter en varg får, enligt förvaltningsrättens mening, anses som en lämplig åtgärd i syfte att uppnå önskat resultat. Skyddsjaksbeslutet är således förenligt med kravet på att ett sådant beslut får meddelas om det görs för att förhindra allvarlig skada.

Gynnsam bevarandestatus

Förvaltningsrätten kan konstatera att vargen i Sverige sedan tidigare har bedömts ha en gynnsam bevarandestatus (HFD 2016 ref. 89). Den senaste inventeringen 2019/2020 visade att det finns cirka 365 vargar i Sverige vilket är en ökning mot föregående år. Den senaste inventeringen visar alltså att den svenska populationen ligger över 300 vargar som är ett av kraven för gynnsam bevarandestatus.

Enligt vad som angetts ovan ska myndigheter också beakta vilken inverkan ett undantag får på ett lokalt bestånd, för att kunna bedöma vilken inverkan detsamma får för bevarandestatusen för hela det aktuella beståndet. Naturvårdsverket har i beslut den 9 maj 2019 (NV-01525-18) fastställt miniminivåer för varg för respektive län och förvaltningsområde. För Jönköpings län har någon miniminivå inte fastställts. För hela det södra rovdjursförvaltningsområdet, där länet ingår, har miniminivån satts till 0,5 för yngning och denna är preciserad till Södermanlands län.

Förvaltningsrätten finner att vad som framkommit i målet talar för att de två identifierade vargarna är vandrande vargar som inte är sammanhörande och inte har revir i jaktområdet. Med hänsyn till detta och till vad som ovan angetts finner förvaltningsrätten att vargpopulationens rådande storlek och trend inte utgör ett hinder mot skydds jakt i detta fall. Förvaltningsrätten finner heller inte att det som framkommit om aktuella vargars genetiska status är tillräckligt för att bedöma att vargens bevarandestatus är hotad genom länsstyrelsens beslut. Skydds jakt efter en varg i detta fall riskerar därmed inte att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten.

Annan lämplig lösning

I det överklagade beslutet har länsstyrelsen bedömt att det inte finns någon annan lämplig lösning än skydds jakt för att vargangreppen ska upphöra. Det har inte ansetts rimligt, praktiskt möjligt eller samhällsekonomiskt att alla fårhagar i området på kort tid ska kunna skyddas med rovdjursavvisande stängsel. Eftersom det saknas revir i Jönköpings län har inte uppsättning av rovdjursavvisande stängsel heller haft någon nationell prioritet.

Kammarrätten i Stockholm har i dom den 14 februari 2014 (mål 3854-13 m.fl.) uttalat att bedömningen av om det fanns någon annan lämplig lösning måste utgå från de faktiska omständigheterna vid tiden för beslutet. Det kan

alltså inte vägas in att det eventuellt hade kunnat vara lämpligt att agera på ett annat sätt i ett tidigare skede.

Förvaltningsrätten anser att det av utredningen i målet är visat att det inte finns någon annan lämplig lösning än skydds jakt för att förhindra allvarlig skada.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten finner att samtliga förutsättningar för skydds jakt är uppfyllda. Vid denna bedömning har också en avvägning skett mellan de i ärendet motstående intressena av att förhindra allvarlig skada och att skydda vargstammen. Förvaltningsrätten finner heller inte att de beslutade villkoren för jakten står i strid med jaktlagstiftningen. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

██████████

rådman

I avgörandet har även nämndemännen ██████████ ██████████ och ██████████ deltagit.

██████████ har föredragit målet.

Länstyrelsen
i Jönköpings län

BESLUT

Sida 1/8

Datum

2020-10-09

Beteckning

218-8533-2020

Landenheten

Tel:

Enligt sändlista

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ

INKOM: 2020-10-12

MÅLNR: 2062-20

AKTBIL: 5

Skydds jakt efter varg i del av Gnosjö, Gislaveds, Vaggeryds och Jönköpings kommuner

Beslut

Länstyrelsen beslutar på eget initiativ om skydds jakt efter en (1) varg. Jakten får genomföras i del av Gnosjö, Gislaveds Vaggeryds och Jönköpings kommuner, se bifogad karta över jaktområde, och i enlighet med de villkor som anges nedan.

Länstyrelsen utser en jaktledare som i sin tur utser deltagare i skyddsjakten.

Länstyrelsen beslutar med stöd av 24 d § andra stycket jaktförordningen (1987:905) att jakten får ske på annans jaktområde.

Länstyrelsen beslutar med stöd av 9 § jaktförordningen (1987:905) att skyddsjakten får ske under hela dygnet.

Länstyrelsen beslutar med stöd av 15 § jaktförordningen att belysning får användas.

Länstyrelsen beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen att jakten får bedrivas från motordrivet fordon.

Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Länstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår av bilaga.

Villkor

Skyddsjakten är tillåten från och med beslutsdatum till och med den 26 oktober 2020 och ska inledas och genomföras i samråd med Länsstyrelsen. Jakten avlyses när en (1) varg fällts eller påskjutits.

Jakten får påbörjas inom det område som markerats på bifogad karta. Om vargen följs och går ut ur jaktområdet, får jakten fullföljas och vargen fällas även utanför området som markerats på kartan, under förutsättning att det inte råder tvivel om att det fortfarande är det förmodat skadegörande djuret som följs.

Jaktområdet omfattar delar av Gnosjö, Gislaveds Vaggeryds och Jönköpings kommuner. Området begränsas av länsgränsen i väster och i söder följer gränsen riksväg 27 till Anderstorp, vägen mellan Anderstorp och Kultorp och vidare till och Åker. Gränsen löper sedan längs vägen mellan Åker och Nyholm och vidare åt nordväst längs vägen mot Stengårdshult, och därefter vidare till länsgränsen via Gärde, Norra Unnaryd och Portesbo.

Undantaget att motordrivet fordon får användas vid skyddsjakten gäller endast för körning på vägar och skogsbilvägar. Motordrivet fordon har samma betydelse som i 2 § lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.

Skyddsjakten får bedrivas med hjälp av högst två hundar som förföljer vargen samtidigt. Dessa ska vara speciellt tränade för jakt efter rovdjur. Vid jakt med hund ska lufttemperaturen beaktas. Jakten ska inte bedrivas på ett sådant sätt att vilt eller hundar utsätts för onödigt lidande.

Elektronisk bildförstärkare får användas i enlighet med Naturvårdsverkets tillstånd.

Endast kulpatroner klass 1 får användas vid skyddsjakten. De begränsningar i magasinkapacitet hos halvautomatiska kulvapen som anges i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) ska följas.

Jaktledaren utser de personer som får jaga med stöd av detta beslut. Uppgifter om samtliga jakttagare ska kunna uppvisas för Länsstyrelsen och Polismyndigheten.

Jaktledaren ska innan jakten inleds se till att samtliga jägare informeras om sina skyldigheter och vilka villkor som gäller vid skyddsjakten. Varje jakttagare har också själv skyldighet att hålla sig informerad om vilka villkor som gäller.

Jaktledaren ska omedelbart avbryta jakten och anmäla till Länsstyrelsen när en varg fällts eller påskjutits.

Om djuret endast påskjutits ansvarar jaktledare och ansvarig skytt för att eftersök genomförs med hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt.

Skydds jakt med stöd av detta tillstånd får inte bedrivas inom detaljplanerat område utan tillstånd av Polismyndigheten.

Fälld varg får inte flyttas från fallplatsen innan den besiktigats av Länsstyrelsens besiktningsperson. Flådd varg lämnas till Statens Veterinärmedicinska anstalt för obduktion.

Beskrivning av ärendet

Vid nio tillfällen mellan 21 juli och 22 augusti har varg angripit och dödat eller skadat får i Gnosjö, Gislaveds, Vaggeryds och Sävsjö kommuner i Jönköpings län. Ytterligare ett angrepp har inträffat i Tranemo kommun i Västra Götalands län den 25 juli, inte långt från några av angreppen i Jönköpings län. Två individer har identifierats vid olika tillfällen och på olika platser och Länsstyrelsen bedömer att dessa kan ha orsakat angreppen under juli och augusti. En av individerna (en hane från reviret Björnås 4 i Dalarnas län) har via saliv-DNA kunnat knytas till ett angrepp som inträffade den 22 augusti. Den individen har orsakat ett flertal angrepp i Hallands län. Den andra individen (en tik från reviret Tönsen 1 i Gävleborgs län) antas ha orsakat flera angrepp i slutet av juli i både Jönköpings och Västra Götalands län, vilket föranledde ett beslut om skydds jakt i de två länen (218-6888-2020 i F-län och 218-36053-2020 i O-län). Länsstyrelsen i Skåne har under hösten konstaterat fler angrepp av denna tik och troligtvis kan även de två angreppen i Kronobergs län vara orsakade av den individen.

Den 8 oktober besiktigades ett nytt angrepp i Jönköpings län. Platsen för angreppet ligger i den västra delen av det tidigare jaktområdet (dnr 218-6888-2020).

Platserna för angreppen i Jönköpings län är markerade på kartan för jaktområdet. De angripna fåren har i de flesta fall betat innanför väl uppsatta stängsel med antingen fårnät eller tre-fyra trådar med god strömstyrka. Inget av stängslen har dock hindrat varg från att ta sig in i hagarna. I tre fall har hagarna haft vatten som begränsning.

Vid besiktningar av angripna tamdjur samlas DNA-prover in i den mån det går, både saliv och spillning. Målet är att säkerställa om det är en eller flera individer av varg som utfört angrepp, och om det i så fall rör sig om genetiskt värdefull varg eller ej. En spillning som hittades ett par km från ett av angreppen i slutet av juli visades sig vara från en varg (tik) som kommer från reviret Tönsen 1 i Gävleborgs län. Denna individ klassas som en F2, det vill säga avkomma till en avkomma från en immigrerad varg från Finland/Ryssland. Det går inte att säkert knyta spillningen till det angreppet,

eller till de andra angreppen som legat till grund för beslutet. Däremot kan det ge en indikation på vilken den skadegörande individen är eftersom spillningen hittades i närheten av angreppet och att den innehöll fårull.

Salivprover från en besiktning den 22 augusti visade att angreppet orsakats av en hane från Björnsås 4.

Prover från de övriga angreppen har inte gett något resultat och det går därför inte att med säkerhet säga vilka angrepp som orsakats av vilka vargar.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen finner det sannolikt att angreppet som inträffat i början av vecka 41 har orsakats av någon av de tidigare kända individerna som rört sig i flera län i södra Sverige under sommaren och hösten, och som vid flera tillfällen kunnat kopplas till angrepp genom främst saliv-DNA. De två individerna har inte identifierats i varken Halland eller Skåne län under de senaste veckorna och det finns därför anledning att anta att en eller båda individerna är tillbaka i delar av länet där de konstaterats under slutet av juli och en månad framåt. Att säkerställa vilken individ som orsakat angreppet kan vara svårt eftersom det inte är säkert att till exempel DNA-prover ger svar. Det gör att Länsstyrelsen behöver göra bedömningar utifrån varje angrepp om det kan ha orsakats av en känd skadegörande individ eller inte. Det ligger i linje med Naturvårdsverkets riktlinjer för skydds jakt på varg (Rapport 6568, 2012) där det framgår att det inte bör innebära några hinder för att medge skydds jakt om det inte är klarlagt vilken individ som orsakat skadorna. Om angreppen inträffat utanför ett känt revir bör de ha skett inom en kort tidsperiod. Angreppen i länet startade den 21 juli och har sedan inträffat återkommande i den västra länsdelen och anses därför ha inträffat både inom en kort tidsperiod och inom ett avgränsat område. Uppehållet på ca en och en halv månad stämmer överens med förekomsten av de angrepp som inträffat i Hallands, Skåne och Kronobergs län efter det näst senaste angreppet i Jönköpings län den 22 augusti.

Provsvaret från spillningen i slutet av juli och saliv från angreppet den 22 augusti visade att både tiken och hanen klassas som F2, det vill säga andra generationens avkomma från en invandrad varg. Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) har bedömt att båda dessa F2-individer inte behöver räknas som genetiskt viktiga vargar i den svenska vargpopulationen.

Under de senaste sex veckorna har nio angrepp inträffat och Länsstyrelsen anser att det är viktigt för förtroendet för rovdjursförvaltningen och acceptansen för rovdjur att staten agerar och möjliggör jakt på skadegörande individer. Länsstyrelsens bedömning av skydds jaktstöd behov baseras också på de regionala riktlinjer som fastställts av viltförvaltningsdelegationen och tagits fram i samarbete med övriga länsstyrelser inom södra rovdjursförvaltningsområdet. Genom att följa

dessa riktlinjer är ambitionen att förvalta de stora rovdjuren på ett förutsägbart och förankrat sätt, vilket skapar förtroende och acceptans för dem som direkt berörs av rovdjurens förekomst. I bedömningen har det också vägts in att vargen baserat på senaste vinterns inventering ökat och ligger över det nationella referensvärdet.

För att öka chansen att fälla en skadegörande individ genomförs skyddsjakten på eller i anslutning till angreppsplatser. Jaktområdet storlek begränsas till en del av länet där eventuella nya angrepp med stor säkerhet kan antas vara utförda av samma individ.

Länsstyrelserna bedömer det inte som rimligt att alla de fårhagarna i det aktuella skogslandskapet på kort tid ska kunna skyddas med rovdjursavvisande stängsel. Med tanke på att vandringsvargar förekommer i hela länet och inte bara i det nu berörda området så har det inte varit varken ekonomiskt eller praktiskt möjligt att genom rovdjursavvisande stängsel förebygga den här typen av angrepp. Det är varken praktiskt möjligt eller samhällsekonomiskt rimligt att sätta upp rovdjursavvisande stängsel i hela länet för att hantera sporadiska förekomster av varg som angriper får. Länsstyrelsen har dock generellt uppmuntrat tamdjursägare till att söka medel för rovdjursavvisande stängsel. Att öka användningen av rovdjursavvisande stängsel är ett långsiktigt arbete och eftersom det inte finns någon permanent förekomst av varg i ett visst område görs ännu inte någon skillnad på var i länet bidragen beviljas. Effekten av rovdjursavvisande stängsel blir därför utspridd och stor risk att en varg som passerar en hage och väljer att försöka ta sig in, inte stöter på ett rovdjursavvisande stängsel. Till sammanhanget hör även att det i Naturvårdsverkets förvaltningsplan för varg också står att stängsel ska prioriteras till områden med revir. Eftersom det saknas revir i Jönköpings län har inte uppsättning av rovdjursavvisande stängsel heller haft någon nationell prioritet. Under dessa omständigheter bedömer Länsstyrelsen inte att rovdjursavvisande stängsel är ett krav för att kunna besluta om skyddsjakt. Vid ett par angrepp har hagar haft vatten av olika slag som naturlig avgränsning. Detta innebär en ökad risk för angrepp. Länsstyrelsen bedömer inte heller detta som rimligt att alla fårägare snabbt ska kunna åtgärda eller överhuvudtaget ha möjlighet att åtgärda hagar som avgränsas med vatten.

Risken bedöms som stor för att angreppen i den här delen av länet kommer att fortsätta. En varg som tillägnat sig en vana att angripa får i hagar orsakar stora kostnader och mycket oro. Acceptansen för närvaro av rovdjur kommer också att minska om skadegörande individer får vara kvar. Länsstyrelserna bedömer därför att det inte finns någon annan lämplig lösning än skyddsjakt, för att angreppen ska upphöra.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Naturvårdsverket har den 21 april 2020, diarienummer NV-00303-20, med stöd av 24 a § jaktförordningen (1987:905) beslutat att överlämna rätten att besluta om skydds jakt efter bland annat varg till samtliga länsstyrelser i Sverige utom Länsstyrelsen i Gotlands län. Delegeringen gäller från den 1 juli 2020 till och med den 30 juni 2023. I 23 a § jaktförordningen står bland annat:

Om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om skydds jakt meddelas

1. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse,
1. av hänsyn till flygsäkerheten,
1. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom,
1. för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter

Varg, lodjur och flera andra arter är strikt skyddade enligt art- och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter). Undantag från det strikta skyddet kan endast medges av skäl som finns i 23 a respektive 23 c §§ jaktförordningen.

Efter en samlad bedömning kommer Länsstyrelserna fram till att ytterligare angrepp sannolikt kommer att inträffa om inte vargen avlivas. Det finns inte någon annan lämplig lösning än skydds jakt för att minska risken för fortsatt upprepade angrepp i området. Länsstyrelserna bedömer att skydds jakt efter denna varg inte kommer att försvåra upprätthållandet av vargens gynnsamma bevarandestatus i Sverige eller Götaland.

Information

Tillsyn av tamdjur

Länsstyrelsen ber de personer som får kopia av detta beslut att sprida det bland markägare och djurägare inom jaktområdet. Länsstyrelsen bedömer att risken för angrepp är störst på kvällen. För att ha bäst chans att lyckas med skydds jakten, behöver jägarna vara på plats så snart som möjligt efter ett angrepp. Djurägarna ombeds därför, att under den tid som skydds jakten pågår, se till sina djur innan natten, samt som en första åtgärd på morgonen för att öka mänsklig närvaro och öka chanserna till att snabbt upptäcka ett eventuellt angrepp. Om det har skett ett angrepp bör kontakt snarast tas

med någon av Länsstyrelsens besiktningspersoner. En tidig kontakt med Länsstyrelsen om förmodade angrepp kan underlätta skyddsjakten.

Skyddsjakt på enskilda initiativ

Enligt 28 § jaktförordningen får, om något av rovdjuren björn, varg, järv eller lo angriper tamdjur eller om det finns skälig anledning att befara ett sådant angrepp, åtgärder vidtas för att skrämma bort rovdjuret.

Rovdjur som avses i första stycket får dödas av ett tamdjurs ägare eller vårdare för att skydda tamdjuret

1. när rovdjuret angriper och skadar tamdjuret eller om det är uppenbart att ett sådant angrepp är omedelbart förestående,
2. om det finns skälig anledning att befara ett angrepp på tamdjuret och dödandet sker i omedelbar anslutning till att rovdjuret har angripit och skadat eller dödat tamdjur, eller
3. om rovdjuret befinner sig inom inhägnat område avsett för skötsel av tamdjuret och det finns skälig anledning att befara ett angrepp där.

Rovdjuret får bara dödas när det inte går att skrämma bort rovdjuret eller på något annat lämpligt sätt avbryta eller avvärja angreppet.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef [REDACTED] med vilthandläggare [REDACTED] [REDACTED] som föredragande.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på

www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Sändlista

Polismyndigheten i Jönköpings län

Naturvårdsverket

Jaktdatabasen Naturvårdsverket

Viltskadecenter, e-post

Statens Veterinärmedicinska Anstalt

Naturhistoriska riksmuseet

Nyhetsbyrån Sirén

Viltförvaltningsdelegationen i Jönköpings län, e-post

Länsstyrelsens fältpersonal, e-post

Jägareförbundet Jönköpings län
Naturskyddsföreningen Jönköpings län
Jägarnas Riksförbund Jönköpings län
LRF Jönköpings län
Nyhetsbyrån Sirén
Gislaveds kommun
Gnosjö kommun
Vaggeryds kommun
Jönköpings kommun
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
[redacted] Länsjurist, e-post
F-RB-Info Jonkoping
[redacted] post
[redacted] e-post
[redacted] e-post
[redacted] e-post
[redacted] e-post

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Jaktområde

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.